

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKERS OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел./факс: +380 (44) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel./fax: +380 (44) 462-51-90E-mail: sekr.osvita@gmail.com
Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок № 26002010078760 в АТ «Укресімбанк», МФО 322313, КОД ЄДРПОУ 02605316

23.04.2019 № 02-5/223Першому заступнику Голови Комітету
з питань науки і освіти
Верховної Ради України
О.В.Співаковському

Шановний Олександр Володимировичу !

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України розглянув проект закону «Про повну загальну середню освіту», реєстраційний № 10204 від 05.04.2019, поданий на розгляд Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України і відзначає, що в ньому не враховано переважної частини зауважень ЦК Профспілки, висловлених в листах на адресу Міністерства освіти і науки України та під час його розгляду на засіданні Урядового комітету з питань соціальної політики та гуманітарного розвитку, які ґрунтуються зокрема на пропозиціях, що надійшли від обласних організацій Профспілки та підтримані виборними органами ЦК Профспілки.

Найбільш проблемними є норми про звільнення з роботи керівників закладів загальної середньої освіти та педагогічних працівників пенсійного віку, з якими укладено безстрокові договори, переукладання таких безстрокових договорів на строкові у зв'язку з набуттям чинності закону.

Такими, що погіршують трудові права вчителів та інших педпрацівників, є пропозиції щодо тривалості робочого часу, змісту, умов роботи, неврегульованості оплати праці за окремі її види, фінансування, штатів, використання обсягів освітньої субвенції, недотримання вимог закону «Про освіту» тощо.

Тому наголошуємо на неприпустимості погіршення трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників закладів загальної середньої освіти при його прийнятті і наполягаємо на передбаченні в законопроекті наступного.

З абзацу третього частини 2 статті 8 необхідно вилучити словосполучення: «з обов'язковим дотриманням вимог щодо наповнюваності класів», оскільки норми закону не можуть бути вибірково обов'язковими чи не обов'язковими.

Оскільки в частині 5 статті 10 передбачено право педагогічної ради визначати форми організації освітнього процесу, якими згідно з пунктом 4 статті 1 Закону України «Про освіту» для усіх здобувачів освіти є лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо, то для такої категорії здобувачів освіти, як учні, необхідно передбачити конкретні форми організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, серед яких мають бути навчальні (практичні, лабораторні) заняття. Ця норма також необхідна для встановлення додаткової оплати праці за перевірку навчальних робіт учнів.

Тому пропонуємо доповнити частину 5 статті 10 абзацом другим такого змісту:

«Освітній процес у закладі загальної середньої освіти може відбуватися у формі навчальних занять (практичних, лабораторних тощо), лекцій, семінарів, тренінгів та інших форм.»

З метою недопущення погіршення умов праці вчителів, зниження якості освітнього процесу та створення рівних умов роботи вчителів і навчання учнів, з частини 2 статті 12 необхідно вилучити словосполучення «крім випадків, коли таке перевищення не порушує вимоги санітарного законодавства». Таке нововведення може призвести до погіршення умов навчання учнів, яких через недостатнє фінансування, зокрема пов'язане з неефективним формульним розподілом освітньої субвенції та недотриманням вимог статті 78 Закону «Про освіту» щодо семивідсоткового від ВВП забезпечення фінансування освіти, можуть об'єднувати в один клас з наповнюваністю, яка значно перевищує 30 осіб, як це на даний час має місце, особливо у школах великих міст, де йде інтенсивне будівництво житла без забезпечення жителів відповідними закладами освіти.

В частині 5 статті 12 необхідно унормувати, якою має бути максимальна наповнюваність учнів у з'єднаних класах-комплектах, доповнивши її абзацом такого змісту:

«Гранична наповнюваність таких класів-комплектів становить не менше 5 та не більше 12 осіб.», як це, зокрема, передбачено Положенням про особливості організації форм здобуття загальної середньої освіти в закладах охорони здоров'я, затвердженим спільним наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2018 № 1232/2067.

Норма «незалежно від їх кількості» може бути застосована через недофінансування під час формування на місцях класів таким чином, що в одному класі-комплекті початкової школи можуть бути об'єднані учні різного віку в кількості аж до 30 осіб, що призведе до зниження якості освіти та погіршення умов праці вчителів.

З частини 7 статті 12 необхідно вилучити слова «або різних років навчання».

З метою забезпечення своєчасного розподілу навчального навантаження між учителями та недопущення його зменшення впродовж навчального року, особливо у випадках, коли формуються міжкласні групи для вивчення навчальних предметів (інтегрованих курсів) за вибором учнів, у частині 8 статті 12 необхідно передбачити норму про здійснення розподілу учнів між класами «до 1 вересня навчального року».

Щодо узагальнюючого поняття таких учасників освітнього процесу, як «педагогічні працівники», то в статті 19 потребує їх деталізація, хоч би стосовно основних посад, які здійснюють навчання учнів, серед всього загалу педагогічних працівників, яких згідно з Урядовим переліком посад налічується понад шість десятків, виписавши «педагогічні працівники (директори, їх заступники, вчителі, вихователі, практичні психологи, соціальні педагоги, керівники гуртків тощо)». Про необхідність такого уточнення засвідчують норми статей 12, 24, 37, 44, 49, в яких йдеться про вчителів.

В частині 1 статті 22 виписати «1. На посади педагогічних працівників приймаються особи, які мають педагогічну освіту та відповідний освітній рівень...» далі за текстом.

При цьому не можна погодитися з редакцією частини 1 статті 22 проекту, в якій зазначено, що «на посади педагогічних працівників приймаються особи, які

мають ... моральні якості та стан здоров'я яких дозволяють виконувати професійні обов'язки». Чинним законодавством не врегульовано питання щодо законодавчого підтвердження «моральних якостей» особи, яка претендує на посаду педагогічного працівника та «стану здоров'я» такої особи.

З частини 2 статті 22 вилучити норму абзацу третього такого змісту:

«За бажанням особи, яка приймається на посаду педагогічного працівника державного, комунального закладу освіти, з нею може бути укладено строковий трудовий договір відповідно до вимог законодавства про працю», як цинічну, особливо в сучасних умовах, коли під приводом «за бажанням» змушують працівника укласти строковий договір, оскільки в іншому разі його не візьмуть на роботу. Відповідно до статті 23 Кодексу законів про працю України строковий трудовий договір укладається у випадках, коли трудові відносини не можуть бути встановлені на невизначений строк з урахуванням характеру наступної роботи, або умов її виконання, або інтересів працівника. Робота на посаді педагогічного працівника закладу освіти не є такою, коли трудові відносини не можуть бути встановлені на невизначений строк. Освітня діяльність у закладі освіти є безперервною, постійною і не обмежується певним періодом часу для закладу, в цілому та педагогічного колективу у тому числі.

Тому вважаємо безпідставним запровадження строкового трудового договору в цілому для всіх педагогічних працівників. Така форма договору можлива лише в окремих випадках, з урахуванням інтересів працівника відповідно до загальних положень трудового законодавства.

З метою недопущення звуження змісту та обсягу прав працівників, зокрема педагогічних, порівняно з тими, що передбачені для працівників комунальних та державних закладів загальної середньої освіти, частину 2 статті 22 проекту необхідно доповнити абзацами такого змісту:

«Педагогічним працівникам приватних та корпоративних закладів освіти гарантуються умови праці, зокрема її оплати, не нижче від передбачених законодавством для працівників комунальних та державних закладів загальної середньої освіти.».

Для відновлення житлово-побутових гарантій педагогічним працівникам, які працюють у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерам з їх числа, частину 2 статті 22 необхідно доповнити також абзацом такого змісту:

«Педагогічним працівникам, які працюють у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в цих населених пунктах і проживають у них, держава відповідно до законодавства забезпечує безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм».

Суперечливими є також норми щодо запровадження педагогічної інтернатури для осіб, які приймаються на посаду педагогічного працівника, не маючи досвіду педагогічної діяльності, яких буде зобов'язано впродовж першого року роботи пройти педагогічну інтернатуру, що передбачено статтею 23.

В разі прийняття такої форми діяльності чи вдосконалення кваліфікації педагогічних працівників, як педагогічна інтернатура пропонуємо частину 1 статті 23 доповнити знаками та словами такого змісту:

«... положення про яку затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.»., як це передбачено Положенням про спеціалізацію

(інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III - IV рівнів акредитації, медичних факультетів.

В частині 4 статті 23 передбачити норму про встановлення педагогічному працівникові за виконання обов'язків педагога-наставника доплати у фіксованому розмірі 20 відсотків ставки заробітної плати.».

Реалізація норм законодавства щодо встановлення надбавок та доплат у «граничному» розмірі, засвідчує про застосування на місцях при їх встановленні значно нижчого розміру в межах граничного. Це підтверджується застосуванням постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2018 № 23 щодо підвищення розміру надбавки за престижність з граничних 20% до 30%. За інформацією, отриманою від обласних організацій профспілки, надбавка в розмірі 30% виплачується всім педпрацівникам лише у 48 місцевих бюджетах з 1446. У значній частині регіонів надбавку педагогам встановлено у мінімальному розмірі 5%.

В статті 24 законопроекту не враховано зауваження ЦК Профспілки щодо встановлення робочого часу і педагогічного навантаження для педагогічних працівників. Не врегульовано питання щодо розмежування робочого часу педагогічних працівників, зокрема, вихователів, керівників гуртків, практичних психологів, соціальних педагогів, керівників, їх заступників та інших педагогічних працівників.

Тому висловлюємо категоричну незгоду намірам, зазначеним в частині 1 щодо включення до робочого часу педагогічних працівників, серед яких вчителі, викладачі, вихователі, навчальної, виховної, методичної, організаційної роботи, що може призвести до збільшення тривалості робочого тижня вчителів до 36 годин.

Проектом передбачено лише частину видів педагогічної діяльності, за які встановлюється доплата, що потребує доповнення всіма їх видами.

У зв'язку з цим наполягаємо на необхідності викладення статті 24 в редакції:

«Стаття 24. Робочий час, педагогічне навантаження та оплата праці педагогічних працівників.

1. Робочий час педагогічного працівника включає час, необхідний для виконання ним залежно від посади навчальної, виховної, методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором та посадовими обов'язками.

Конкретний перелік посадових обов'язків визначається посадовими інструкціями, розробленими на основі Кваліфікаційних характеристик професій та посад педагогічних працівників, та затверджуються керівниками закладів за погодженням з виборним профспілковим органом. Кваліфікаційні характеристики педагогічних працівників визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки України.

2. Засновники або уповноважені ними органи, керівники закладів освіти та їх структурних підрозділів не мають права вимагати від педагогічних працівників виконання роботи, не передбаченої трудовим договором та посадовими обов'язками.

Розподіл педагогічного навантаження у закладі загальної середньої освіти, перегляд умов праці здійснюється його керівником за погодженням з виборним профспілковим органом. Педагогічне навантаження вчителя закладу загальної середньої освіти обсягом менше тарифної ставки, передбаченої частиною другою цієї статті, встановлюється тільки за його письмовою згодою.

Обсяг навчальної та іншої педагогічної роботи, яку може виконувати педагогічний працівник за основним місцем роботи, граничними розмірами не обмежується.

3. Педагогічне навантаження вчителя включає:

18 навчальних годин протягом навчального тижня, за які встановлюється тарифна ставка заробітної плати.

За виконання окремих видів освітньої діяльності встановлюються доплати в такому співвідношенні до тарифної ставки:

а) класне керівництво у 1-11 (12) класах – 20-25 відсотків;

б) перевірку навчальних робіт учнів (включаючи практичні та лабораторні роботи з предметів відповідно до навчальних планів), - 15-20 відсотків з урахуванням обсягу навчального навантаження;

в) завідування:

навчальними майстернями, кабінетами інформатики, – 15-20 відсотків;

навчальними (методичними, навчально-методичними) кабінетами (лабораторіями), ресурсними кімнатами, навчально-дослідними ділянками (теплицями, парниковими господарствами), лабораторіями, музеями, кімнатами зберігання зброї, стрілецьким тиром, спортивними залами (майданчиками), актовими залами, вечірніми, заочними відділеннями – 10-15 відсотків;

відділеннями, навчально-консультаційними пунктами, музичними та художніми школами, хоровими, хореографічними, цирковими, музично-хореографічними училищами, навчально-консультаційними пунктами, господарством у вечірніх (змінних) загальноосвітніх навчальних закладах – 10 відсотків;

г) керівництво початковими, вечірніми закладами загальної середньої освіти, філіями закладів загальної середньої освіти, інтернатами (пансіонами) – 25 відсотків;

г') керівництво предметними, методичними комісіями, об'єднаннями, обслуговування обчислювальної техніки - 10 - 15 відсотків;

д) проведення позакласної роботи з фізичного виховання учнів – 10 - 40 відсотків;

е) за бібліотечну роботу, роботу з бібліотечним фондом підручників, завідування бібліотекою та за виконання інших видів педагогічної (навчальної, виховної, методичної, організаційної) та іншої роботи – 5-15 відсотків.

Засновник має право встановлювати інші види доплат за рахунок власних надходжень.

Посадові оклади та ставки заробітної плати педагогічних та інших працівників закладів освіти за роботу з дітьми з особливими освітніми потребами, з порушеннями фізичного, психічного, інтелектуального розвитку і сенсорними порушеннями в інклюзивних, спеціальних класах (групах) підвищуються на 20-25 відсотків, а в закладах освіти для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, – на 30 відсотків.

Посадові оклади та ставки заробітної плати педагогічних працівників, які мають педагогічні, почесні, вчені, спортивні звання, наукові ступені, використовують у роботі іноземну мову, працюють в певних типах закладів загальної середньої освіти, зокрема з поглибленим вивченням окремих навчальних

предметів (стаття 34 законопроекту передбачає можливість створення таких закладів загальної середньої освіти), підвищуються на 10 – 33 відсотки.

Розміри та порядок встановлення доплат за інші види педагогічної діяльності, а також підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) визначаються Кабінетом Міністрів України.

Засновник має право встановлювати інші види доплат за власні кошти.

4. Робочий час вихователя закладу загальної середньої освіти становить 30 годин, вихователя, асистента вчителя спеціального закладу загальної середньої освіти, інклюзивних та спеціальних класів закладів загальної середньої освіти - 25 годин на тиждень.

5. Розміри посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічних працівників встановлюються Кабінетом Міністрів України відповідно до статті 61 Закону України «Про освіту».

6. Умови та порядок обчислення заробітної плати педагогічних працівників державних, комунальних закладів загальної середньої освіти визначаються на основі їх тарифікації у порядку, передбаченому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за погодженням з відповідними міністерствами.

При обчисленні заробітної плати тривалість навчальної години становить у перших класах – 35 хвилин, других – четвертих класах – 40 хвилин, п'ятих – дванадцятих класах – 45 хвилин.

Ставки заробітної плати педагогічних працівників встановлюються виходячи з затрат робочого часу в астрономічних годинах (60 хвилин). Короткі перерви, передбачені між уроками, заняттями, є робочим часом педагогічного працівника. Тривалість навчальних занять і перерв встановлюється відповідно до положення про навчальний заклад з урахуванням норм законодавства.

7. Оплата праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, в тому числі інклюзивно-ресурсних центрів, навчально-реабілітаційних центрів, міжшкільних ресурсних центрів, вихователів (груп подовженого дня) здійснюється:

для комунальних закладів освіти — за рахунок коштів освітньої субвенції;
для інших закладів освіти — за рахунок коштів засновника (засновників).».

Частину 2 статті 26 необхідно доповнити таким типом закладу освіти, що забезпечує надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, які не відвідують заклади освіти та не отримують відповідної допомоги, як інклюзивно-ресурсні центри.

У частині 7 статті 26 щодо посади асистента дитини доцільно виписати «асистента учня», оскільки учасниками освітнього процесу визнано саме учнів, а не дітей.

Необхідно доповнити пункт 2 статті 32 абзацом другим у такій редакції: «Реорганізація і ліквідація закладів загальної середньої освіти у сільській місцевості допускаються лише за згодою територіальних громад».

Слід доповнити частину 2 статті 33 абзацом такого змісту: «Типовий статут закладу загальної середньої освіти розробляється та затверджується органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.».

Потребує доповнення частина 1 статті 35 про типи закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти, нормою: «Типове положення про заклад загальної середньої освіти затверджується Кабінетом Міністрів

України.». Або ж у частині 5 цієї статті виписати абзац четвертий знизу в такій редакції:

«Положення про заклади загальної середньої та спеціалізованої освіти (крім військового (військово-спортивного) профілю) затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідній сфері.».

Практика останніх років засвідчує, що скасування Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 778, ускладнює унормування організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти на місцях, особливо у умовах створення об'єднаних територіальних громад.

Частину 4 статті 35 необхідно доповнити такою установою, яка може долучатися до завдань закладу загальної середньої освіти, як «інклюзивно-ресурсний центр», як це пропонується стосовно міжшкільних ресурсних центрів.

Статтю 36 доповнити словосполученням «професійні спілки», оскільки відповідно до статті 25 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії», яка регулює права профспілок в управлінні підприємствами, передбачено, що профспілки представляють права та інтереси працівників у відносинах з роботодавцем в управлінні установами, організаціями.

Абзац другий частини 3 статті 37 стосовно зобов'язань засновників закладів освіти викласти у редакції:

«утримання та розвиток заснованого ним закладу освіти, його матеріально-технічної бази на рівні, достатньому для виконання вимог державних стандартів повної загальної середньої освіти, ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти, вимог трудового законодавства, нормування та оплати праці педагогічних та інших працівників, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та інших вимог законодавства;».

Необхідно доповнити частину 1 статті 38 вимогою про наявність у керівника закладу загальної середньої освіти вищої педагогічної освіти.

З передостаннього абзацу частини 4 статті 38 вилучити словосполучення «(у разі наявності)», а замість слова «строковим» виписати «трудохим», а абзац щодо сприяння сертифікації педпрацівників, викласти у редакції:

«сприяти проходженню атестації та сертифікації педагогічними працівниками;».

З метою запобігання перетворення конкурсу на формальність з причини складу конкурсної комісії лише з представників засновника, рішення яких при голосуванні є прогнозованим, в частині 4 статті 39 необхідно виписати редакцію:

«До складу конкурсної комісії включаються представники засновника (засновників), трудового колективу, первинної профспілкової організації, органу батьківського самоврядування відповідного закладу.

До участі у роботі комісії з правом дорадчого голосу можуть залучатися представники громадського об'єднання керівників закладів освіти, громадських об'єднань та експерти у сфері загальної середньої освіти.».

Необхідно вилучити з частини 13 статті 39 абзац 4 щодо підстав дострокового звільнення керівника закладу загальної середньої освіти, оскільки підстави припинення трудового договору визначаються трудовим законодавством. Норма про встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з

керівником закладу загальної середньої освіти є дискримінаційною та необґрунтованою.

Стосовно умов обрання, призначення та звільнення керівника закладу загальної середньої освіти, передбачених статтею 39 проекту, необхідно спростити процедуру проведення конкурсу на обрання керівника закладу загальної середньої освіти та передбачити право його повернення на педагогічну посаду, яку він обіймав до призначення на посаду директора.

Пропонуємо змінити редакцію статті 43 законопроекту щодо академічної доброчесності та узгодити її з положеннями трудового законодавства, які регулюють питання притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності.

Не можна погодитися з визначенням понять про порушення академічної доброчесності педпрацівниками, до яких віднесено «фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво» та за яке передбачено відповідальність у формі: заборони залучення до проведення процедур атестації педагогічних працівників, акредитації освітніх програм, інституційного аудиту закладів освіти та інших процедур зовнішнього забезпечення якості освіти; учнівських олімпіад та інших змагань; недопущення до позачергової атестації, тощо.

Необхідно викласти частину 8 статті 44 в редакції такого змісту:

«8. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, уповноважені ними особи, керівники закладів загальної середньої освіти зобов'язані забезпечити створення умов для здобуття учнями повної загальної середньої освіти на рівні державних стандартів повної загальної середньої освіти з дотриманням штатних, фінансових, трудових нормативів.»

З частини 2 статті 48 вилучити словосполучення «, тарифний розряд», оскільки відповідно до статті 61 Закону України «Про освіту» та його Прикінцевих та перехідних положень Кабінет Міністрів України зобов'язано затвердити схеми посадових окладів та ставок заробітної плати педагогічних працівників. Законом не передбачено норм щодо присвоєння педагогічним працівникам тарифних розрядів.

Останнє речення частини 2 статті 48 виписати у редакції: «Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядок їх присвоєння визначається Кабінетом Міністрів України.» Відсутність такого порядку, що був затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109 та скасований постановою від 13.06.2018 № 476, унеможливує вирішення низки питань щодо особливостей присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань педагогічним працівникам, зокрема молодим спеціалістам, а також тим, які отримали ступінь магістра, чи з науковими ступеннями та вченими званнями тощо.

Необхідно доповнити частину 3 статті 51 наступними положеннями:

«Витрати, пов'язані з відрядженням педагогічних працівників для підвищення кваліфікації, відшкодовуються їм за рахунок цільових коштів, передбачених на цю мету у державному бюджеті.»

Наполягаємо на викладенні редакції абзацу 3 частини 1 статті 58, яка регулює питання фінансування у системі повної загальної середньої освіти:

«Освітня субвенція спрямовуються на оплату праці педагогічних з нарахуваннями.»

Другий абзац частини 1 статті 59 викласти у редакції:

«Фінансова автономія закладів загальної середньої освіти в частині використання бюджетних коштів передбачає самостійне здійснення витрат у межах

затверджених кошторисами обсягів, зокрема:», а в напрямках використання таких бюджетних коштів передбачити:

«оплату праці працівників, встановлення доплат, надбавок, винагороди, виплати матеріальної допомоги та допомоги на оздоровлення, преміювання, інших видів стимулювання та відзначення працівників;

оплату підвищення кваліфікації педагогічних та інших працівників;» - стосовно медичного персоналу, бібліотекарів, інженерів тощо.».

Передостанній абзац частини 2 статті 59 виписати:

«Отримані із зазначених джерел кошти використовуються закладами загальної середньої освіти відповідно до затвердженого кошторису.».

Вимагаємо вилучення з розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» підпунктів 1 та 2 пункту 3 стосовно визнання набрання чинності цим Законом підставою для припинення безстрокового трудового договору з керівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти та педагогічними працівниками цих закладів, яким виплачується пенсія за віком згідно з пунктом 9 статті 36 Кодексу законів про працю України.

Пунктом 9 статті 39 передбачено, що припиненням трудового договору є підстави, передбачені іншими законами. Але стаття 22 Конституції України забороняє при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод.

Зазначені положення проекту Закону є такими, що не відповідають також статтям 8, 21, 24, 43, 58, 64 Конституції України, трудовому законодавству України та міжнародним правовим нормам.

В розділі II Конституції України закріплено основні права і свободи людини і громадянина, які не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (ст. 8 Конституції).

Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (ст. 24 Конституції).

Статтею 43 Конституції України закріплено право людини і громадянина на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності.

Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи (ст. 58 Конституції).

Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України (ст. 64 Конституції).

Згідно із статтею 1 Закону України від 06.09.2012 № 5207-VI «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» дискримінацією вважається ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та

соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними (далі - певні ознаки), зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій цим Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Правові норми щодо заборони дискримінації в трудових відносинах осіб похилого віку закріплені також Загальною декларацією прав людини 1948 року (статті 7, 23), Рекомендаціями МОП щодо літніх працівників 1980 року, Віденським міжнародним планом дій з проблем старіння 1982 року, Принципами ООН по відношенню до осіб похилого віку 1991 року, Декларацією ООН з проблем старіння 1992 року, Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні».

Тому законопроект «Про повну загальну середню освіту» в запропонованій редакції не може бути підтриманий і вимагає його доопрацювання з урахуванням викладених вище зауважень і пропозицій, що забезпечить дотримання вимог Конституції України, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про освіту», міжнародних актів щодо недопущення звуження трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників закладів загальної середньої освіти.

З повагою
Голова Профспілки

Г.Ф.Труханов